

Länsstyrelsen Stockholm

Dnr 2021-08950-575
2022-02-17

Överklagande av meddelande i efterhand av rivningslov för lusthus på fastigheten Hasselbacken 1 i stadsdelen Djurgården, Stockholm.

Stockholms stadsbyggnadsnämnd beslöt vid sammanträde 2022-01-27 bevilja rivningslov i efterhand för ett "lusthus", i själva verket en serveringspaviljong, i den historiska restaurangen Hasselbackens trädgård. Djurgårdens Hembyggsförening hemställer att länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till stadsbyggnadsnämnden.

Stadsbyggnadskontoret hade inhämtat yttrande från bland annat Skönhetsrådet i Stockholm. Rådet beklagar i sitt remissyttrande att "lusthuset" rivits utan tillstånd och vill framhålla det klandervärda i att "lusthuset" rivits under pågående planarbete och därmed föregripit den avsedda processen enligt Plan- och bygglagen. Skönhetsrådet avstyrker bifall till rivningslov i efterhand och anser att det olovligt rivna "lusthuset" ska återuppföras.

Det framgår av handlingarna att den efter originalritningar från 1870-talet återuppbyggda paviljongen flyttats till en privat tomt på Värmdön, sannolikt för att användas som enskilt lusthus. Dess funktion var visserligen ursprungligen musikpaviljong men den har därefter fungerat som serveringspaviljong för den klassiska trädgårdsserveringen.

Vid behandlingen i nämnden anslöt sig ledamoten Peter Wallmark till Skönhetsrådets uppfattning.

Kontoret anförde att det är godtagbart att "lusthuset" rivs för att genom en framtida planprocess och bygglovsprövning etablera platsen med varsamma kulturhistoriskt såväl som arkitektoniskt välanpassade tillägg. Del av det mål och syfte som eftersträvas inom pågående detaljplanearbete är att återskapa den funktion den ursprungliga musikpaviljongen hade på Hasselbacken. Tyvärr var det inte möjligt att använda "lusthuset" för den funktionen. Det hävdas att paviljongen är för liten för ändamålet.

Vid återuppbyggnaden av trädgården 1986-1992 uppfördes dock en ny, ännu befintlig stor musikestrad intill balustraden mot Djurgårdsvägen, där under många år därefter varje sommar gavs mycket uppskattade konserter av främst militärorkestrar. Den vackra bortflyttade *serveringspaviljongen* har haft avgörande betydelse för tolkningen av det historiska Hasselbacken (se bild).

Det framgår tydligt av det nu aktuella planförslaget för Hasselbacken att någon ny "musikpaviljong" *inte* avses att uppföras. Den ungefär lika stora "paviljong" som ingår i planförslaget kallas visserligen "musikscen" men innehåller i första hand en trappa till en planerad delvis underjordisk utställningslokal. På byggnadens tak illustreras en mycket begränsad öppen musikscen, mycket mindre än den nuvarande.

Djurgårdens Hembygdsförening och samarbetande föreningar hävdar liksom Skönhetsrådet bestämt att den för den historiska förståelsen av Hasselbacken mycket viktiga paviljongen återförs till sin ursprungliga plats. De sökande för rivningslov har på många punkter framfört helt oriktiga och vilseledande påståenden som varit underlag för Stadsbyggnadsnämndens beslut och som därför bör upphävas.

Kort historik

År 1986 förvärvades Hasselbacken av fastighetskoncernen Fabège, som uppdrog åt arkitekt Bengt Groschopp att med utgångspunkt från dess kulturhistoriska värdering i byggnadsminnesklass renovera anläggningen i nära samarbete med Stockholms stadsmuseum och skönhetsrådet fram till 1992. Som kulturhistoriska experter från stadens sida fungerade byggnadsantikvarierna Margareta Cramér och Göran Söderström, bägge också knutna till Djurgårdens hembygdsförening. I stället för den gamla köksbyggnaden tillbyggdes en hotellavdelning med 114 rum.

Den historiska serveringsträdgården med orkesterpodium för militärorkestrar återställdes tillsammans med kopior av två äldre trädgårdsinslag, parasollbordet intill Bellmanseken, ursprungligen ritat av Fredrik Magnus Piper för Hagaparken 1781, och musik/serveringspaviljongen från 1870-talet. Avgränsningarna mot Djurgårdsvägen, det övre räcket med balusterdockor och pinnstaketet mot Djurgårdsvägen, som bägge var delvis bevarade intill den tomma platsen för f d Gubbhyllan, återställdes på nytt (utom balusterräcket intill f d Gubbhyllan).

Enligt det föreliggande förslaget kommer alla historiska inslag att avlägsnas och trädgården ersättas av det grusade betonglocket till underliggande starkt utvidgade utrymmen.

För Djurgårdens Hembygdsförening

Carl-Fredrik Paleus
Ordförande

Göran Söderström
Plangruppen